ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ

The Relationship Between 21st Century administrative Skills of School Administrators and the Job Performance of Teachers in "Mae Fah Luang" Hill Tribe Community Learning Centers in the Northern Region

เวชยันต์ วงค์ลอดแก้ว[1] อิศเรศ จันทร์เจริญ[2] วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์[3]
Wetchayan Wonglordkeaw, Itsared Chanjarean, Weeraphan Siririth

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีครูศูนย์การเรียน ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ 2) ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสหสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ศศช. จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีครูศูนย์การเรียน ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อยู่ในระดับมาก

2. ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับกลาง แสดงให้เห็นว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” อย่างมีประสิทธิภาพในสถานศึกษา

คำสำคัญ (Keywords)**:** ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21; การปฏิบัติงานของครู

Abstract

This research aimed to: 1) study the level of 21st century administrative skills of school administrators under the "Mae Fah Luang" Hill Tribe Community Learning Centers in

---

Received: 2026-06-23 Revised: 2026-09-07 Accepted: 2026-09-11

[1] สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย Master of Educational Administration, Graduate School, Chiang Rai College. E-mail: Wandee047@gmail.com

[2] อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. E-mail: citsared@gmail.com

[3] อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเชียงราย Lecturer of Chiangrai College. Corresponding author E-mail: Dr.W.siriirth@gmail.com

the northern region; 2) examine the performance of teachers at the "Mae Fah Luang" Hill Tribe Community Learning Centers in the northern region; and 3) analyze the relationship between the administrators' 21st century administrative skills and the performance of teachers at the "Mae Fah Luang" Hill Tribe Community Learning Centers in the northern region. This study employed a quantitative correlational research design. The sample consisted of 144 school administrators and community learning center teachers. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using frequency, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The findings were as follows:

1. The 21st century administrative skills of school administrators at the "Mae Fah Luang" Hill Tribe Community Learning Centers were at a high level.

2. The performance of teachers at the "Mae Fah Luang" Hill Tribe Community Learning Centers was at a high level.

3. Overall, there was a moderate positive correlation between the administrators' 21st-century administrative skills and the performance of teachers at the "Mae Fah Luang" Hill Tribe Community Learning Centers. This indicates that school administrators' 21st-century administrative skills were positively associated with teachers' job performance the effective performance of teachers in these learning centers.

Keywords: 21st century administrative skills; performance of teachers

บทนำ (Introduction)

การจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงถือเป็นภารกิจเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2566) เนื่องจากเป็นการให้บริการทางการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายที่มี อัตลักษณ์เฉพาะ แตกต่างกันทั้งในมิติด้านวิถีชีวิต ความเชื่อ บริบททางสังคม วัฒนธรรม ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานจึงมุ่งเน้นการบูรณาการแบบมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและภาคีเครือข่าย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมาย จากภารกิจดังกล่าว กรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้มอบหมายให้สถาบันพัฒนาการเรียนรู้ภาคเหนือ (สกร. ภาคเหนือ) ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และยกระดับคุณภาพทางวิชาการ หลักสูตร เทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรและระบบสารสนเทศด้านการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เพื่อสนองงานตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งมีครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ครู ศศช.) มีบทบาทในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีบทบาทและภารกิจ ในการจัดการ ศึกษาชุมชน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มในชุมชน ทั้งผู้ใหญ่ เยาวชน เด็กวัยเรียน และเด็กก่อนวัยเรียน โดยจัดกิจกรรมการศึกษาเตรียมความพร้อมเด็กก่อน วัยเรียน การศึกษาส่งเสริมพัฒนาทักษะฟังพูดภาษาไทย หลักสูตรส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษา นอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษา

ต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2561: 33)

ในการขับเคลื่อนภารกิจดังกล่าว ครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในพื้นที่ภาคเหนือ ต้องรองรับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย ทั้งการเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาชุมชน ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกช่วงวัย ตั้งแต่ผู้ใหญ่ เยาวชน เด็กวัยเรียน ไปจนถึงเด็กก่อนวัยเรียน ผ่านการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาไทย หลักสูตรการส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตามอัธยาศัยนอกเหนือจากงานวิชาการแล้ว ครู ศศช. ยังมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการประสานงาน สร้างกระบวนการเรียนรู้ผ่านเวทีประชาคมเพื่อวิเคราะห์ข้อจำกัดและแนวทางแก้ปัญหาของชุมชน ตลอดจนการบริหารจัดการอาคารสถานที่ พัฒนาสื่อการเรียนการสอน และจัดทำแผนพัฒนาศูนย์การเรียนฯ สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2561: 33) ซึ่งระบุว่าโครงสร้างศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” มีการดำเนินงานใน 14 จังหวัด แบ่งเป็นพื้นที่โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร (กพด.) 5 จังหวัด และพื้นที่ปกติ 9 จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่หลักในการจัดการศึกษาบนบริบทพื้นที่สูง

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในพื้นที่ภาคเหนือ สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำองค์ความรู้และข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดนโยบาย วางแผนพัฒนา ตลอดจนปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้การจัดการศึกษาบนพื้นที่สูงเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและชุมชนอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสังเคราะห์จากแนวคิดการศึกษาทักษะ การบริหารงานของ Drake and Roe, (1986: 29-30 อ้างถึงใน อัจฉราพรรณ ปองทองคำ, 2560) ทั้ง 5 ด้าน คือ ทักษะทางด้านความรู้ความคิด (Cognitive skills) ทักษะทางด้านเทคนิค (Technical skills) ทักษะทางด้านการศึกษาและการสอน (Instructional skills) ทักษะทางด้านมนุษย์ (Human skills) และทักษะทางด้านความคิดรวบยอด (Conceptual skills) รวมถึงแนวคิดจากนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องกัน ธัญญพัทธ์ ปวงแก้ว (2566), นันธิยา บุดดี (2567), นิยม บุญเกษม (2560), ธนกร พลอยดี (2564) และ พันศักดิ์ คาดพันโน (2560)

การปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา“แม่ฟ้าหลวง”จากเนื้อหาหลักสูตรอบรมครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”ก่อนการปฏิบัติงาน และการสังเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ คือ ทวิช จตุวรพฤกษ (2558 : 51-52), อาภากร บุญปั๋นดิ และคำนึง ทองเกตุ (2560 : 182–185), คณะครู ศศช.“แม่ฟ้าหลวง”กลุ่มแม่จ้าง (2564 : 18-23) ทั้งนี้ จากแนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรอบรมครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”ก่อนการปฏิบัติงาน การวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง 2) การบริหารจัดการศูนย์การเรียน 3) ความเป็นครูศูนย์การเรียน 4) บทบาทในการจัดการศึกษาของครูศูนย์การเรียน 5) ความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และ 6) การจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง

จากการสังเคราะห์แนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาความสัมพันธ์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปเป็นแนวทาง การพัฒนาทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการปฏิบัติงานของของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” และเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาชุมชนบนพื้นที่สูงให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

1.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 879 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 86 คน และครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” 793 คน โดยใช้ข้อมูลจากระบบสารสนเทศศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปี พ.ศ. 2566 (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, 2566)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการประมาณค่าสัดส่วนของ Cochran สำหรับประชากรจำกัด โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 $(t = 1.96)$ สัดส่วนของลักษณะที่ศึกษาเท่ากับ .50 $(p, = .50\ \ q = .50)$ และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ .075 จากประชากรจำนวน 879 คน ผลการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 143.104 คน ผู้วิจัยจึงปัดขึ้นเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 144 คน (Cochran, 1977: 75–76) ภายหลังการเก็บรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ได้แบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์จำนวน 143 ฉบับ จากขนาดกลุ่มตัวอย่างที่

กำหนดไว้ 144 คน คิดเป็นร้อยละ 99.31 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 63 คน และครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” 80 คน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”พื้นที่ภาคเหนือ

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วง ระหว่างเดือน มกราคม 2568 ถึง ธันวาคม 2568

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) วุฒิการศึกษา 4) ตำแหน่ง และ 5) ประสบการณ์ทำงานมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวนทักษะ 5 ด้าน จำนวน 22 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) มีเกณฑ์ 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชน ชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 6 ด้าน จำนวน 28 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”

3.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างข้อมูลและโครงสร้างเนื้อหา นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ในด้านภาษา เนื้อหา และแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำ

3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้อง และหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

3.4 นำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุง ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับประชากร จำนวน 30 คน ได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 คน การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total Correlation) ผลการวิเคราะห์ พบว่า แบบสอบถามงานวิจัย จำนวน 50 ข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.616 ถึง 0.912 ผ่าน

เกณฑ์จำนวน 50 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) (Alpha – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551: 94) ตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.980

3.5 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง ก่อนจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบ Google form เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการเก็บรวบรวม ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย เพื่อรับรองการทำวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศศช. ทั้ง 9 จังหวัดภาคเหนือ ที่มีพื้นที่ ศศช.

4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย พร้อมแบบสอบถามส่งไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศศช. ทั้ง 9 จังหวัด ภาคเหนือ ในการตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form

4.3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลใช้วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) การสร้างและเผยแพร่เครื่องมือ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Forms เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มีประสิทธิภาพ

2) กลุ่มเป้าหมายในการเก็บข้อมูล ได้ดำเนินการจัดส่งลิงก์แบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารระดับจังหวัด ผู้บริหารระดับอำเภอ และกลุ่มครู ศศช.

3) ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2568 ถึง 30 มิถุนายน 2568

4) การติดตามและตรวจสอบความสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ติดตามการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างอย่างใกล้ชิด เมื่อครบกำหนดได้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหมด มาตรวจสอบความครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ อย่างละเอียด เพื่อคัดกรองข้อมูลที่สมบูรณ์ก่อนนำไปลงรหัสข้อมูล (Data Coding) และเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป อนึ่ง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนและผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์จำนวน 143 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.31 ของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

5.1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ และร้อยละ

5.2 ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson’s Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พื้นที่ภาคเหนือมีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 143 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 และเพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 43.4 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 อายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 อายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 อายุระหว่าง 41-45 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ตำแหน่งอายุระหว่าง 46-50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.1 และอายุมากกว่า50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมา คือ มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 ตำแหน่งผู้บริหารระดับจังหวัด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 ตำแหน่งผู้บริหารระดับอำเภอ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 37.76 และตำแหน่ง ครู ศศช.จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 55.94 และประสบการณ์ น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ประสบการณ์ 16-15 ปี ไม่มี ประสบการณ์ 16-19 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 18.9 ประสบการณ์ 20-24 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 และประสบการณ์ 25 ปี ขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n =143)

รายการ		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	62	43.4
	หญิง	81	56.6
2. อายุ			
	ต่ำกว่า 30 ปี	13	9.1
	31 – 35 ปี	20	14.0
	36 – 40 ปี	21	14.7
	41 – 45 ปี	27	18.9
	46 – 50 ปี	23	16.1
	อายุมากกว่า 50 ปี	39	27.3
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.7
	ปริญญาตรี	79	55.2
	ปริญญาโท	63	44.1
4. ตำแหน่ง			
	ผอ.สกร.ประจำจังหวัด	9	6.30
	ผอ.สกร.ระดับอำเภอ	54	37.76
	ครู ศศช.	80	55.94

5. ประสบการณ์		
น้อยกว่า 1 ปี	8	5.6
5 –10 ปี	27	18.9
11 -15 ปี	0	0
16 -19 ปี	27	18.9
20 - 24 ปี	36	25.2
25 ปี ขึ้นไป	45	31.5
รวม	**143**	**100**

2. ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะความรู้ความคิด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านเทคนิค ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง โดยภาพรวม

ข้อ	รายการ	N = 143		ระดับ
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ทักษะความรู้ความคิด	4.36	0.78	มาก
2	ทักษะด้านเทคนิค	4.25	0.81	มาก
3	ทักษะด้านการศึกษาและการสอน	4.42	0.75	มาก
4	ทักษะด้านมนุษย์	4.35	0.80	มาก
5	ทักษะด้านความคิดรวบยอด	4.37	0.78	มาก
	ภาพรวม	**4.35**	**0.78**	**มาก**

3. ภาพรวมของระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง มีระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง”ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบทบาทในการจัดการศึกษาของ ครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) ค่าเท่ากันกับ ด้านความเป็นครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง”(ศศช.) และด้านการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง”ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง โดยภาพรวม

ข้อ	รายการ	N = 143		ระดับ
		$\overline{X}$	S.D.	
1	การจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง	4.36	0.70	มาก
2	การบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.)	4.44	0.69	มาก
3	ความเป็นครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา" แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.)	4.44	0.69	มาก
4	บทบาทในการจัดการศึกษาของ ครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง	4.45	0.73	มาก
5	ความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน	4.19	0.80	มาก
6	การจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง	4.37	0.69	มาก
	ภาพรวม	**4.38**	**0.72**	**มาก**

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง" พื้นที่ภาคเหนือ โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลาง (r=.603) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง"(Y_{tot})

ที่	y_1	y_2	y_3	y_4	y_5	y_6	y_{tot}
x_1	.536**	.560**	.555**	.542**	.513**	.500**	.578**
x_2	.539**	.544**	.521**	.539**	.567**	.471**	.574**
x_3	.533**	.534**	.500**	.506**	.454**	.423**	.531**
x_4	.553**	.557**	.526**	.517**	.471**	.438**	.551**
x_5	.587**	.596**	.594**	.541**	.518**	.472**	.596**
x_{tot}	.586**	.595**	.574**	.564**	.538**	.491**	.603**

หมายเหตุ : ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง" สามารถนำมาอภิปรายผลตามประเด็นที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน รองลงมาคือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะความรู้ความคิด

ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะด้านเทคนิค ระดับทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ($\overline{X}$ = 4.42, **S.D.** = 0.75) ค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ทักษะการสอนในปัจจุบัน การสื่อสารด้านเทคโนโลยี เริ่มเข้าถึงทุกพื้นที่รวมทั้งชุมชนชาวไทยภูเขา ซึ่งเด็กและเยาวชนบนพื้นที่สูงเมื่อโตขึ้นจะต้องศึกษาต่อในเมือง และต้องใช้สื่อเทคโนโลยี อาจเป็นการเรียนรู้เท่าทันสื่อ และทักษะการสอนอาจจะต้องอาศัยการใช้สื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ AI ในการออกแบบสื่อด้านการสอนที่หลากหลายและทันสมัย และเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาจักรกฤษณ์ ปภสฺสโร (ฉวีวงศ์) (2568: 25-32) ที่พบว่า บทบาทของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) AI ได้เข้ามาเป็นกลไกสนับสนุนสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา โดยมิได้จำกัดบทบาทเพียงการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล หรือสร้างสื่อการสอนอัจฉริยะเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเรียลไทม์ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบปรับตัว และการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพเฉพาะบุคคลของผู้เรียน AI จึงทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพครู

2. ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง มีระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง”ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบทบาทในการจัดการศึกษาของ ครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) มีค่าเท่ากันกับ ด้านความเป็นครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง” และด้านการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง”ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบทบาทในการจัดการศึกษาของ ครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของครู ศศช. เป็นหัวใจหลักในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทาง “แม่ฟ้าหลวง” มีทั้งที่เข้าถึงสื่อเทคโนโลยี และบางพื้นที่สื่อเทคโนโลยีเข้าไม่ถึง การจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างแต่มีบทบาทและหน้าที่เหมือนกัน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้ข้อจำกัดด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีในพื้นที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีรภัทร์ มาลี (2561) ที่พบว่า แม้ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสื่อเทคโนโลยีในแต่ละศูนย์จะมีความแตกต่างกัน แต่บทบาทหน้าที่ของครู ศศช. ในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวทางแม่ฟ้าหลวงยังคงเป็นแกนหลักที่เหมือนกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง (r=0.603) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ทั้งนี้ อาจจะเนื่องจากว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล ควรที่จะต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีโดยเฉพาะ AI อาจจะเป็นสื่อเทคโนโลยีที่ส่งเสริมให้ครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”

สามารถใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาสำหรับชุมชนบนพื้นที่สูงให้มีประสิทธิภาพทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา นามวงศ์ (2566: 190) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ มีทักษะ ในการใช้เทคโนโลยี สามารถเรียนรู้และคิดริเริ่มสร้างสรรค์แนวคิด วิธีการใหม่เพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีปฏิบัติตนและมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งผลในทางบวกต่อการบริหารจัดการ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์และ คิดอย่างเป็นระบบในการบริหารจัดการองค์กร

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

การวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นกลไกสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” โดยเฉพาะทักษะทั้ง 5 ด้าน คือ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะความรู้ความคิด ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านเทคนิค ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ชุมชนบนพื้นที่สูง ในขณะเดียวกันการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” มีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพขึ้นจากองค์ประกอบ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านบทบาทในการจัดการศึกษาของ ครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ด้านการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ด้านความเป็นครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง” ด้านการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง และด้านความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารใช้ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 อย่างเป็นระบบ มิได้เป็นเพียงคุณลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้บริหารเท่านั้น แต่เป็นพื้นฐานของการสร้างทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาและคุณภาพการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ชุมชนบนพื้นที่สูงในระยะยาว โดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้บริหารให้มีทักษะการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง และการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา”แม่ฟ้าหลวง”ได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านทักษะด้านการศึกษาและการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สถานศึกษาควรที่จะต้องเปิดโอกาสหรือส่งเสริมด้านทักษะด้านการศึกษาและการสอนให้ต่อเนื่อง และยังต้องสนใจทักษะด้านเทคนิค ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษาควรเปิดโอกาสหรือส่งเสริมในบริบทการศึกษานอกระบบ ทักษะด้านเทคนิค

1.2 จากการศึกษาวิจัย พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในการจัดการศึกษาบนพื้นที่สูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบทบาทในการจัดการศึกษาของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” สถานศึกษาควรที่จะต้องเปิดโอกาสหรือส่งเสริมต่อเนื่อง สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

สถานศึกษาควรที่จะต้องเปิดโอกาสหรือส่งเสริม ด้านความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านเทคนิคมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรที่จะต้องส่งเสริมเทคนิคใหม่ๆ ในการบริหารการปฏิบัติงานของครู ศศช. เช่น การออกแบบการพัฒนาบุคลากร ตามศักยภาพ ความเหมาะสมกับบริบทของครู ศศช. และการปฏิบัติงานของครูครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ด้านความรู้และทักษะการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และควรที่จะต้องส่งเสริมความรู้ เนื้อหาที่ทันสมัย ทักษะการจัดกระบวนการที่น่าสนใจ เช่น ความรู้ด้านสื่อเทคโนโลยี AI มาช่วยออกแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่น่าสนใจสำหรับชุมชนบนพื้นที่สูง

2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรที่จะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษาในมิติอื่น ๆ นอกเหนือจากทักษะทั้ง 5 ด้าน เช่นทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการ

2.2 ควรที่จะต้องมีการศึกษาความสัมพันธ์หรือผลกระทบที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” (ศศช.) เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

กาญจนา นามวงศ์. (2566). **ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2566). **ระบบข้อมูลสารสนเทศศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.dla.go.th สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2569.

คณะครู ศศช. “แม่ฟ้าหลวง” กลุ่มแม่จ้าง. (2564). **คู่มือพัฒนาครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”** (ศศช.). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://pubhtml5.com/fphp/sbem/ สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2569.

ทวิช จตุวรพฤกษ. (2558) **ทุนทางสังคมและการจัดการตนเองชุมชนบนพื้นที่สูงในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://ebooks.m-society.go.th/uploads/ebooks/pdf/57340251cba22.pdf สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2569.

ธนกร พลอยดี. (2564). **รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งของศูนย์การเรียนชุมชนชาว ไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง”.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

ธัญญพัทธ์ ปวงแก้ว.(2566). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.

ธีรภัทร์ มาลี. (2561). **บทบาทของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง" ในการพัฒนาชุมชน อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นันธิยา บุดดี. (2567). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2.** งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิยม บุญเกษม. (2560). **การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง" ในศตวรรษที่ 21.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

พระมหาจักรกฤษณ์ ปภสฺสโร (ฉวีวงศ์). (2568). การศึกษาเพื่อการพัฒนา บทบาทของ AI ในการพัฒนาทักษะ และการเรียนรู้สู่ความยั่งยืน. **วารสารสหวิทยาการศึกษาครุศาสตร์**. 1(5): 25-32.

พันศักดิ์ คาดพันโน. (2560). **แนวทางการบริหารจัดการศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง" สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตาก.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.** ประสานการพิมพ์.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2561). **แนวทางการดำเนินงานศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง".** พิมพ์ครั้งที่ 2. บอยการพิมพ์.

อาภากร บุญปั๋นดิ และคำนึง ทอง (2560). พฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ จัดการเรียนรู้ของครูศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขาเขตภาคเหนือ "แม่ฟ้าหลวง". **วารสารสังคมศาสตร์วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 10(2): 175-186.

อัจฉราพรรณ ป้องทองคำ. (2560). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18**. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

Cochran, W. G. (1977). **Sampling techniques.** (3rd ed.). John Wiley & Sons.